కడసారివాడు

రాజు గబగబా నడుస్తున్నాడు సిమెంటు రోడ్డుమీద. పన్నెండేళ్ళయినా నిండాలేని రాజు బుగ్గలమీద కన్నీరు చిందించుతోంది. మధ్యమధ్య చొక్కాతో తుడుచుకుంటున్నాడు. జారిపోతున్న చేతిసంచీని బుజమ్మీదికి లాక్కుంటున్నాడు. పొద్దుటినుంచీ అన్నంలేని కడుపు లోపలికి పోయింది. కళ్ల చీకట్లు కమ్ముతున్నాయి. అడుగులు తడబడటం మొదలు పెట్టాయి. ఒకచోట ఆగి పుట్‌పాత్ మీద సంచీ ఒళ్ళో పెట్టుకొని కూర్చున్నాడు.

ఆ ఉదయం జరిగిన సంఘటన జ్ఞాపకం వచ్చినప్పుడల్లా దుఃఖం పొంగుకుంటూ వస్తోంది. వెక్కిళ్ళు కూడా వస్తున్నాయి.

స్నేహితులు బలవంతం చేస్తే గతరాత్రి వాళ్ళతోకూడా సినిమాకు వెళ్లాడు. ఆఖరి తరగతి టిక్కెట్టు పదణాలు. ఆ పదణాలు మాత్రం తన కెక్కడివి? మురళి. శ్రీనివాస్, కాంతం, రమణ - అంతా తలా ఒక రూపాయి తెచ్చుకున్నారు. వాళ్ళ లెఖ్ఖలో కూల్‌డ్రింక్సు కూడా ఉన్నాయి. వాళ్లు సినిమా ప్రోగ్రామ్ వేసినప్పుడు తను కూడా వాళ్ళతో సరదాగా సంతోషంగా వెళ్లాలనిపించింది. కాని డబ్బు ఎట్లా అన్న ప్రశ్న వచ్చినప్పుడు, తనదగ్గర లేదని వెళ్ళకపోతే ఏం బాగుంటుంది? తనకెంతో చిన్నతనంగా ఉంటుంది. స్కూలు ఫీజుకోసం తప్ప తనకొక్క చిన్న పైసా అయినా ఎవరూ ఇవ్వరు. ఎట్లా? సినిమా చూడాలనిపిస్తోంది. మార్గమేమిటి?

"రాత్రి ఎక్కడికి వెళ్ళావురా?" అన్నయ్య కేక సింహగర్జనలా వినిపించింది.

రాజుకు కాళ్లు గజగజ వణికాయి.

"నా ముందుకు వచ్చి జవాబు చెప్పు" ఇంటిపెంకులెగిరి పోయేటట్టు కేక పెట్టాడు.

"నాస్నేహితులు బలవంతంచేసి సినిమాకుతీసుకువెళ్ళారు."అన్నాడు రాజు.

"నీకు డబ్బెక్కడిదిరా ?"

రాజు కళ్ళునలుపుకుంటూ నిలబడిపోయాడు.

"చెప్పు ? డబ్బెక్కడిది ? చెప్పవేం ?" రాజు చెంప చెళ్ల మన్నది.

రాజు 'అమ్మా' అంటూ కేకెపెట్టి చెంప రుద్దుకోవడం మొదలుపెట్టాడు.

"నిన్న ఫీజు కట్టావా ?" గర్జించాడు అన్నయ్య.

"లేదు" బెదిరిపోతూ జవాబిచ్చాడు.

"ఫీజు కట్టమని డబ్బిస్తే సినిమాలకు తగలేస్తున్నావా ? నీ తిండి గుడ్డా కాకుండా సినిమాలకు కూడా ఎక్కడినుంచితేను" రేపటినుంచి చదువు మానేసి ఎవరి ఇంట్లోనయినా నౌకరుగా కుదురు" ఎడాపెడా చెంపలు వాయించి అన్నయ్య అవతలికి వెళ్ళిపోయాడు.

నాన్న వాకిటి అరుగుమీద కూర్చుని చూస్తున్నాడు. అమ్మ వంటింటి గుమ్మంలో నిలబడి కొంగుతో కళ్లు ఒత్తుకుంటోంది.

రాజుకు రోషం ఉవ్వెత్తున పైకి లేచింది.

వెధవ పదణాలకోసం అన్నయ్య అట్లా మాట్లాడతాడా ?

రాజు లేత హృదయంలో అనేక ఆలోచనలు తామర తంపరలా చుట్టుకు పోవటం మొదలు పెట్టాయి.

అన్నయ్యకు సినిమాలు చూడాలని ఉండదూ ? చిన్నప్పుడు అన్నయ్యను స్నేహితులు సినిమాకు రమ్మని పిలవలేదూ ? అమ్మ అప్పుడప్పుడు చెబుతూ ఉంటుంది. అన్నయ్య మొట్టమొదట పుట్టిన బిడ్డ అని తాతయ్యా బామ్మా అందరూ బాగా గారాబం చేసేవారట. వెండి గిన్నెలో అన్నం కలుపుకుని అన్నయ్యను ఎత్తుకుని దొడ్డి అంతా ఎత్తుకు తిప్పుతూ బామ్మ అన్నం పెట్టేదట. అన్నయ్య ఏది కావాలంటే అది అప్పటికప్పుడు ఇచ్చేవాడట తాతయ్య.

ఒకరోజు రాజు తల్లిని అడిగాడు. "అమ్మా. అన్నయ్యకు చిన్నప్పుడు చేతులకు మురుగులూ, మొలకు బంగారుతాడు, మెడలో పులిగోళ్ళ గొలుసూ ఉండేవన్నావు కదా ! మరి నాకు లేవా ?"

"పిచ్చినాయనా" అంటూ తల్లి అతడి తలను గుండెకానించుకుంది. "మొట్టమొదట పుట్టాడని అందరూ గారాబం చేశారు. తాతా బామ్మా చేయించార్రా వాడికి" అంది.

"అయితే తరువాత పుట్టినవాళ్ళను గారాబం చెయ్యరా ?" కళ్ళల్లో నీటి పొర తేలియాడింది రాజుకు.

"ఆ గారాబం అంతా వాడితోనే చెల్లు."

"అయితే అక్కయ్యలనయినా గారాబం చెయ్యలేదా ?" రోషంతో అడిగాడు రాజు.

"ఆ రోజులు వేరురా. నాన్న బాగా సంపాదించేవారు. వాళ్ళకేది కావాలంటే అది కొనిచ్చేవారు."

"అడిగినప్పుడల్లా డబ్బు కూడా ఇస్తూ ఉండేవారా ?" రాజు మనసులో అనేక ఆలోచనలు సుడిగుండాలయిపోతున్నాయి.

"ఆ రోజుల్లో డబ్బు చేతినిండా ఉండేది. చేతిలో డబ్బు ఉంటే పిల్లలడిగితే ఇవ్వరూ ?" అన్నది అతడి తలవెంట్రుకలు నిమురుతూ.

"అయితే నాకేనన్నమాట మీరు ఇవ్వనిది ? అంతేనా అమ్మా?" కన్నీళ్లు తుడుచుకుంటూ అన్నాడు.

"నా దురదృష్టంరా ఇదంతా." ఆమెకు కన్నీళ్ళు వచ్చాయి.

"పోనీ అమ్మా! చిన్నప్పుడు అన్నయ్యకు పెట్టినట్టుగా నాక్కూడా నగలు పెట్టారా? అవన్నీ ఏమయ్యాయి? అవయినా నా కివ్వరాదూ?" అన్నాడు ఆశతో.

"పిచ్చితండ్రీ. నీవు పుట్టేటప్పటికి నలుగురక్కలకు పెళ్ళిళ్లుచేస్తే నీవరకూ నగలు వచ్చాయిట్రా?" అన్నది భూమిలోకి చూస్తూ.

"అయితే అమ్మా. నాకొక్కడికే నీవు నగలు పెట్టలేదు. నన్నెవరూ గారాబం చెయ్యలేదు కదూ?" రాజుకు దుఃఖం ముంచుకు వచ్చింది. బావురుమని ఏడ్చేశాడు.

''నాయనా రాజూ'' అంటూ అతడిని కౌగిలించుకొని తన చేతకాని తనానికి కుమిలి కుమిలి ఏడ్చింది కాంతమ్మ.

రాజు మనసులో మథన ప్రారంభమయింది. ఇంతగా తనను కౌగిలించుకుని ఏడుస్తున్న తల్లి కూడా చెయ్యిచాపి అడిగినప్పుడయినా ఒక అణా ఇవ్వలేదు. డబ్బివ్వకపోయిన తరువాత అది ప్రేమ అవుతుందా? నాయనా నాయనా అంటూ నాన్న నోటితో అనటమే కాని ఒక్కనాడయినా గారాబం చేశారా ? ఛీఛీ. వీళ్ళెవరికీ నేనంటే యిష్టంలేదు. వీళ్ళ దగ్గర ఎందుకు ఉండాలి? రాజుకు యింటి సంగతులు తలుచుకున్నకొద్దీ అసహ్యం కలగటం మొదలుపెట్టింది.

రాజు ఫుట్‌పాత్ మీదినుంచి మెల్లగాలేచి ఆ సమీపంలో ఉన్న పంపు దగ్గరికెళ్ళి ముఖం కడుక్కొని కడుపునిండా నీళ్ళు తాగాడు. ఎంతో సత్తువ వచ్చినట్లు నిపించింది. లేచి నాలుగు బజార్లు తిరిగి ఒక హోటలు ముందు ఆగాడు. వచ్చే వారినీ పోయేవారినీ చూస్తూ నిలబడ్డాడు. కులాసాగా కబుర్లు చెప్పుకుంటూ అందరూ లోపలికి వెళ్ళుతున్నారు.

మెల్లగా కౌంటర్ దగ్గరగా జరిగాడు రాజు. "ఏం కావాలి?" అన్నాడు మేనేజరు.

పెదవులు విప్పి మాట్లాడాలంటే కన్నీళ్ళు వస్తాయి రాజుకు. బలవంతంగా దుఃఖాన్ని అణుచుకొని, ''మీతో మాట్లాడాలి'' అన్నాడు.

"నాతోనా?" ఆశ్చర్యంగా అతనిని పైనుంచి కిందికి అదొకమాదిరిగ చూశాడు మేనేజరు. రాజును చూడగానే అతడిని పలకరించాలనీ ఆ పసిబుగ్గలు ఒకసారి నిమిరాలనీ మనసు ఉరుకులు పెట్టింది.

"నాకు మీదగ్గర పని చెయ్యాలని ఉంది. అన్నం పెడతారా?" ఆపుకోలేక బిగ్గరగా ఏడ్చాడు.

మేనేజరు సహజంగా కఠినుడు. ఎవరిదగ్గర్నించీ పని తీసుకోనిది ఏమీ ఇవ్వడు. కాని రాజును చూడగానే ఆతడి మనస్సు అదొక విధంగా మారటం మొదలుపెట్టింది. పైకి మాట కఠినంగా ఉన్నా మనసు మైనం-రవంత వేడికి కరిగిపోతుంది.

"కప్పుల్లు పళ్లేలు కడుగుతావా? పగలగొడితే నీవీపు చిట్లుతుంది జాగ్రత్త" అన్నాడు గంభీరంగా.

"వరేనండి. జాగ్రత్తగా ఉంటానండీ" రాజు ఎర్రబడ్డ కళ్లతో మేనేజరు వంకే చూస్తున్నాడు.

"రేపు చూద్దాంలే" తన పనిలో మునిగిపోయాడు మేనేజరు.

రాజు యింకా అలాగే నిలబడ్డాడు తలవంచుకుని.

"చెప్పానుగా రేపు చూద్దామని?" కొంచెం కఠినంగా అన్నాడు మేనేజరు చీటీలు లెక్కచూసుకుంటూ.

"కాదండీ ఆకలి మండిపోతోంది. ఇప్పుడే ఏదన్నా పనిచెప్పి నాకు తిన టానికి ఇంత పెట్టండి" చేత్తో కళ్ళు రుద్దుకున్నాడు రాజు.

ఓహో అన్నట్టు చూసి తమ్ముడిని పిలిచి రాజును లోపలకు తీసుకువెళ్ళ మన్నాడు. రాజు బల్లముందు కూర్చుని సందేహిస్తూ సందేహిస్తూ కడుపునిండా తిని నౌకర్లు పడుకునే వరండాలో పడుకున్నాడు. తిరిగి తిరిగి ఉన్న రాజు దేహం అలిసిపోయింది. ఏడ్చి ఏడ్చి ఉన్న రాజు కళ్ళు మూతలుపడ్డాయి.

* * * *

రాజు తల్లి కాంతమ్మ ఆదుర్దాతో ఇంట్లోకి వాకిట్లోకి తిరుగుతున్నది. ఆమెకు ఆరోజు అన్నం తినబుద్ది కాలేదు. పెద్దకొడుకు రాజును చెంపమీద కొట్టినప్పుడే ఆమె గుండె మీద సుత్తిదెబ్బలు పడినట్లుగా బాధతో మెలికలు తిరిగిపోయింది. కళ్ళనుంచి పటపట కాన్నీళ్ళు కారాయి. ఆమెకు హృదయం ఉన్నది. కాని నోరు లేదు. తన కడుపులో ఉన్న బాధను వ్యక్తంచెయ్యటానికి భయం, బాధకొద్దీ కుమిలి పోతున్నది

వెంకట్రామయ్య పైకి ఎంత గంభీరంగా కనబడ్డా పితృహృదయం రాజు కోసం అలమటించిపోవటం మొదలుపెట్టింది. రాజును పెద్దకొడుకు దండిస్తున్న ప్పుడు చూడలేక వాకిట్లోకి వెళ్ళి ముఖం పక్కకు తిప్పుకున్నాడు. ఆయన నోరు తెరచి ఏదన్నా అంటే పెద్దకొడుకు సహించడు. "ఇంత మందిని భరిస్తున్నది చాలక పైగా మాటలుకూడానా?" అని అంటాడని భయం. నిజానికి అతడు వెళ్ళి పొమ్మంటే ఎక్కడికి వెళ్ళగలడు. తావేది? ఆడపిల్లలు వాళ్ళ కాపరాలు వాళ్ల చేసు

కుంటున్నారు. కాని ఇంతమందిని భరించలేరు. కష్టం సుఖం మనసార చెప్పుకుందా మంటే కాంతమ్మ ముందే బెంబేలు పడిపోయింది. ఆయన తన బాధలు ఎవరితోనూ చెప్పుకోలేక కడుపులో ఉంచుకోలేక వాకిటి అరుగుమీద దిగాలుపడి కూర్చుని పోయాడు.

మధ్యాహ్నం పన్నెండు గంటలు దాటింది. రెండు-మూడు-నాలుగు గంటలు అవిరామంగా గడియారం ముళ్లు తిరుగుతున్నాయి.

సాయంత్ర మయింది.

రాజు జాడ లేదు.

ఏడు గంటలవేళ పెద్దకొడుకు వచ్చాడు.

"ఏం? ఇలా అరుగుమీద కూర్చున్నావు ఎన్నడు లేనిది?" అన్నాడుతండ్రిని చూస్తూ.

తండ్రి మాట్లాడకపోవటం చూసి "ఎవరికయినా పెడితే బాగానే ఉంటుంది. ఒక్కమాటంటే తప్పు. ప్రొద్దున రాజును బెదిరించినందుకే ఇంట్లో అమ్మా వాకిట్లో నీవు సత్యాగ్రహం చేస్తున్నారు. లోకం ఇట్లాగే ఉంటుంది" విసురుగా లోపలికి వెళ్ళాడు.

ఆరాత్రికీ—మరునాడూ కూడా రాజు జాడలేదు.

వెంట్రామయ్య కాళ్ళీడ్చుకుంటూ దినపత్రిక కార్యాలయానికి వెళ్ళి ఒక ప్రకటన చేశాడు.

"నాయనా రాజా, కోపం వచ్చి ఇంట్లోనుంచి వెళ్ళిపోయావా? నీవు వెళ్ళి నప్పటి నుంచి మాకు అన్నం నీళ్లూ లేవు. రాజా! నీవు మాకళ్ళ వెలుగువి. నిన్ను చూడకపోతే మాప్రాణాలు నిలిచేటట్టులేదు. ఇంటికిరా బాబూ కన్నీళ్ళు కారుస్తూ వాకిట్లో నిలబడి నీకోసం ఎదురుచూస్తున్నాం.

నిన్ను కన్న తల్లి దండ్రులు
వెంకట్రామయ్య,
కాంతమ్మ"

రాజు ఫోటోతో కూడా ప్రకటన మేనేజరు చూశాడు. ఫోటోలో బాగాచూసి రాజును పిలిచి "ఇలాంటి దేదో ఉందని అనుమానపడుతూనే ఉన్నా. వెళ్లు. తల్లి దండ్రులకు చెప్పకుండా వచ్చావా? పాపం బాధపడుతున్నారు"అన్నాడు.

ప్రకటన చూసి పత్రికను మడతచేసి మేనేజరు చేతికిచ్చేశాడు రాజు.

"చూసి కూడా అలా నిలబడిపోయావేం? వెళ్ళు. చేసినంతవరకు డబ్బి స్తాగా" అన్నాడు.

రాజు మాట్లాడకుండా నిలబడిపోయాడు.

"నీ కిష్టం లేదా ఇంటికి వెళ్ళటం? పోన్లే. తరువాత ఆలోచిద్దాం. వెళ్ళి పని చూసుకో"

రాజు మాట్లాడకుండా లోపలికి వెళ్ళి కాఫీ టిఫిన్లు వచ్చినవాళ్ళకు అందిస్తూ ఆలోచించుకుంటున్నాడు. ఇంటికి వెళ్ళాలని మనసులో ఉంది. వెళ్ళి తల్లి గుండెలో తలదాచుకోవాలని తపనగా ఉంది. కాని-అన్న యింటికి వెళ్ళాలంటే ఒక విధ మయిన విరక్తి ఆ పసిహృదయంలో చోటు చేసుకొని వెనక్కులాగటం మొదలు పెట్టింది. ఇంటికి వెళ్ళటానికి బుద్ధి మొరాయించింది.

కాఫీ టిఫిన్ తెచ్చి బల్లమీద పెట్టి తలఎత్తి చూశాడు. మేనేజరు తనవంకే చూస్తున్నాడు.

"రాజూ. ఇట్రా" చేత్తో దగ్గరికి రమ్మని సైగ చేశాడు.

ఎందుకు పిలిచారు అని అడిగినట్టుగా రాజు వెళ్ళి నిలబడ్డాడు.

"ఇంటికి వెళ్ళవూ? మీ నాన్నా అమ్మా దిగులుపడి ఉంటారు. వెళ్ళు. కావా లంటే మళ్ళీ రావచ్చు" అతడి కళ్ళలోకి చూస్తూ అన్నాడు.

"వద్దు లెండి. నాకిదే బాగుంది" అక్కడే నిలబడ్డాడు.

"సరేలే. వెళ్ళి పనిచూసుకో. ఇంటికి వెళ్ళటం సంగతి బాగా ఆలోచించు కోమని చెప్పానుగా?" అన్నాడు.

"అది కాదండి. నాకు చదువుకోవాలని ఉందండి" తడబడుతూ అన్నాడు రాజు.

"అయితే పని ఎలా చేస్తావు?" అర్థం కానట్టు చూశాడు.

"పగలంతా పనిచేస్తానండి నైట్ స్కూల్లో చదువుకుంటూను. ఫీజు పుస్తకాలు... ...." నసిగాడు రాజు.

"అంతగా చదువుకోవాలనుకుంటే ఏర్పాటు చేస్తాలే. ఫీజు సంగతేగా— చూద్దాంలే". బీద విద్యార్థికి విద్యాదానం చేసినట్టవుతుందన్నట్టుగా తల ఆడించాడు మేనేజరు.

మరునాడు రాజు అరమైలు దూరంలో ఉన్న స్కూల్లో చేరటానికి వెళ్ళి చూసివచ్చాడు. అంతకుముందు చదువుకుంటున్న స్కూలునుంచి టి. సి. తీసుకు వెళ్ళాడు. కొత్తస్కూలు-కొత్త స్నేహితులు కొత్త వాతావరణం. పాత సంగతులు మనసులోనుంచి తరిమివేయాలని ప్రయత్నాలు చెయ్యటం మొదలుపెట్టాడు.

ప్రకటనకు జవాబు లేకపోవటంచేత రాజు తండ్రి మరొక ప్రకటన చేయిం చాడు పత్రికలో.

"నాయనా రాజూ, ఇంటికి రావూ? ఇంట్లో ఉండటం ఇష్టంలేకపోతే ఒక్క సారి వచ్చి కనపడి వెళ్లు. అమ్మ మంచం పట్టింది. కడసారిగా ఈ ముసలివాళ్లకు ఒక్కసారి కనుపించు.మమ్మల్ని శిక్షించకు బాబూ, ఒక్కసారి కంటికికనుపించు

నీకోసం రాత్రింబగళ్లు
అలమటించే తల్లిదండ్రులు"

ప్రకటన చేశాడు గాని వెంకట్రామయ్యకు ఆశలేదు. రాజు అభి మానంకొద్దీ ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడేమో? తను తండ్రి అయి ఉండి ఏమీ చెయ్య లేక పోయాడు. నలభయి రూపాయల పెన్షన్‌తో కడసారివాడిని తీసుకుని భార్యతో వచ్చి పెద్దకొడుకు దగ్గర ఉంటున్నాడు. కూతుళ్ళ పెళ్ళిళ్ళకు ఉన్న నాలుగెకరాలు అమ్మాడు. పెద్దకొడుకు జబ్బుపడితే ఊళ్ళో ఉన్న చిన్న పెంకుటింటిని వెయ్యి రూపాయలకు తాకట్టుపెట్టి నాలుగేళ్ళయింది. వడ్డీ అయినా చెల్లించలేదు కొడుకును అడగటానికి నోరురాక మౌనం వహించాడు. రెండో కొడుకు మెట్రిక్ ప్యాసు కావటంతో మిలిట్రీలో చేరిపోయాడు. అతడు పంపే పాతిక రూపాయలు త

పెన్షను రాగానే కొడుకు తీసుకుంటాడు. తన చేతిలో పదిరూపాయలు ఉంచుకోవా లని ఎప్పుడూ అనుకోలేదు. ఆయన అనుకోకముందే కొడుకు ''నాన్నా అన్నిటికీ ధరలు మండిపోతున్నాయి. ఇంటి ఖర్చును తట్టుకోలేకుండా ఉన్నాను'' అంటూ ఓ మాట విసురుతాడు. పోనీ ఏ కూతురు దగ్గరికయినా వెళ్దామా అనుకుంటే ముగ్గురిని ఏ కూతురు భరించగలుగుతుంది? ఏ అల్లుడు ఆమోదిస్తాడు.

ఆలోచించినకొద్దీ నీరసం వచ్చేస్తోంది. కాంతమ్మ ముఖం చూడలేకుండా ఉన్నాడు. వారం రోజులకే ఎంతో బరువు తీసినట్లయిపోయాడు. వంటయింట్లో కొంగుపరచుకొని కన్నీళ్లు కారుస్తున్న కాంతమ్మను చూస్తున్నకొద్దీ మతిపోతుంది.

రాజు రెండవ ప్రకటన చూసిన తరువాత కొద్దిగా చలించాడు. తల్లిదండ్రు లను తలుచుకుని వెక్కి-వెక్కి ఏడ్చాడు. మరునాడు మేనేజరు రాజును పిలిచి "నిన్ననే ఒక కార్డు మీనాన్నగారి ఎడ్రసుకు రాశాను. మీనాన్నగారినీ అమ్మగారినీ. ఇక్కడికి వచ్చిచూడమని. రేపు సాయంకాలము నాలుగు గంటలకు వస్తారు. కాఫీ టిఫిన్ పెట్టు'' అన్నాడు సాదరంగా.

ఆ మాట వినగానే రాజుకు కళ్ళ నీళ్ళుకారాయి. మేనేజరుకు చేతులెత్తి దణ్ణం పెట్టాలనిపించింది. సార్, సార్ అంటూ కౌంటరు దగ్గర నిలబడ్డాడు.

''కళ్లు తుడుచుకో వెళ్లు. నేనంతా గ్రహించాలే'' అన్నట్టు కళ్ళతో సైగ చేశాడు మేనేజరు.

రాజుకు ఆనాడు రాత్రి ఎంతకూ నిద్రపట్టలేదు. తండ్రి యింటికి రమ్మంటా డేమో? ఇంతవరకూ ఆయనకు ఎదురు చెప్పి ఎరగడు. తల్లి రాజా అంటూ ఏడుస్తూ పోదాం రమ్మంటే? తల్లి ఏడిస్తే తనకూ ఏడుపు వస్తుంది. ఆమె కన్నీళ్లు కారుస్తూ అడిగితే తను కాదనగలడా? ఇంత గొడవ జరిగిన తరువాత ఇంటికి వెళ్ళితే అన్నకు ఎంత అలుసు? అసలు తను వెళ్ళగలడా?

తెల్లవారి నలుగురితోపాటు లేచిన రాజు యాంత్రికంగా పనిచేస్తూ ఆలో చించి ఆలోచించి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాడు. బాధతో గిలగిల కొట్టుకొన్న ఆ లేత హృదయంలో ధైర్యం కలిగింది తల్లిదండ్రులు వచ్చినా ఇంటికి రమ్మని అడి గినా తన నిర్ణయాన్ని ధైర్యంతో వెలిబుచ్చగలిగిన బలం వచ్చింది.

మరునాడు సాయంకాలం రాజూ అని మేనేజరు కేకపెట్టగానే తడబడుతూ వచ్చాడు రాజు. హాల్లో బల్లముందు కూర్చుని ఉన్న తల్లిదండ్రులను చూడగానే తప్పుచేసినవాడిలా వెళ్ళి ఎదురుగా నిలబడ్డాడు.

'రాజూ' అంటూ కాంతమ్మ అతడిని దగ్గరికి తీసుకొని కన్నీళ్ళు కార్చింది గద్గదమైన కంఠస్వరాన్ని సవరించుకుంటూ అతడినే చూస్తున్నాడు వెంకట్రామయ్య.

ఆ మూడు హృదయాలు ఇన్నాళ్ళ తపనను వెళ్ళబోసుకున్నాయి. ఆ మూడు జతల కళ్ళూ కన్నీళ్ళతో ఓదార్చుకున్నాయి.

"రాజా. ఇంటికిరావా నాయనా!" వెంకట్రామయ్య పైకి అనగలిగాడు.

"ఇక్కడ బాగుంది నాన్నా. వారానికొకసారి వచ్చి చూసి వెళ్ళండి." తలవంచుకొని ఒక్కొక్కమాటే జారవిడిచాడు రాజు.

రాజు బుగ్గలు నిమిరి కన్నీరొత్తుకుంది తల్లి. అతడి తల నిమిరి ఒక నిట్టూర్పు విడిచాడు వెంకట్రామయ్య.

తల్లిదండ్రులు బలవంతంగా బయలుదేరి - తమభౌతిక కాయాలను ఈడుస్తూ వెనక్కు తిరిగి చూస్తూ - ముందుకు సాగిపోతుంటే రాజు కడుపులో ఆవేదన ఉవ్వెత్తున లేవటం మొదలు పెట్టింది కన్నీళ్లు జలజలా రాలాయి.

నాన్న దగ్గర డబ్బున్న రోజుల్లో రాజభోగాల ననుభవించారు, అక్కయ్యా అన్నయ్యా. నాన్న ముసలితనంలో దగ్గర కానీ డబ్బులేక అన్నయ్య పంచన చేరాడు. ప్రొద్దున్న లేచినప్పటినుంచీ అన్నయ్య నాన్నకు నీతులు చెబుతాడు- డబ్బును గురించీ - పిల్లల క్రమశిక్షణను గురించీ. చిన్నప్పుడు తను చేసిన అల్లరి జ్ఞాపకం తెచ్చుకోడు. తన తప్పా తల్లిదండ్రులకు కడసారిగా పుట్టటం? అందుకేనా తనకీ దుర్గతి? రోషంతో అతడి ముఖం ఎర్రబడ్డది.

సంధ్య చీకట్లలో వెలుగుతున్న దీపాల కాంతిలో తల్లిదండ్రులు కనుమరుగయ్యేవరకూ వాకిట్లో నిలబడి చూసి బరువుగా నిట్టూర్చి వెనక్కు తిరిగాడు రాజు.

(ఆంధ్రప్రదేశ్- ప్రభుత్వ సంచిక)